

Szűcs és Társa Művészrestaurátor Kft.
2013 Pomáz Panoráma út 5.
Tel./Fax: 06-26-328-993
+36-30-9346-700
www.szucsrestaurator.hu
info@szucsrestaurator.hu

**A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK**

MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Készítette:

Szűcs Katalin

Szűcs Katalin
kőszobrász-restaurátor művész

2022. február

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Tartalom

Megvalósulási dokumentáció.....	3
Előzmények.....	3
A megvalósulási dokumentáció készítője.....	3
Az építmény főbb adatai.....	3
Az epitáfium fontosabb méretei.....	4
Kártérkép.....	5
Az elvégzett beavatkozások.....	6
Tisztítás.....	6
Kiegészítések.....	7
Festés.....	7
Karbantartási utasítás.....	15
Restaurátori napló.....	16

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Megvalósulási dokumentáció

Előzmények

A Gyöngyösi Városszépítő Egyesület pályázatot adott be a Gyöngyösi Szent Bertalan templomban található Orczy István epitáfium felújítására.

A kivitelezési munkálatokhoz kapcsolódó restaurátori terv, a restaurátori felügyelet és a munka végeztével, a megvalósulási dokumentáció elkészítésére a Szűcs és Társa Művészrestaurátor Kft. (2013 Pomáz Panoráma út 5.) kapott megbízást. A szakmai képviselőt Szűcs Katalin okleveles kőszobrász-restaurátor művész látja el. A kivitelezésre Birner Krisztián kapott megbízást a Gyöngyösi Városszépítő egyesülettől.

A kivitelezésre 2022. január során került sor.

A megvalósulási dokumentáció készítője

Szűcs Katalin okleveles kőszobrász-restaurátor művész

1041 Budapest Mikes Kelemen u. 5.

Telefon szám: +36 30 430 87 39

info@szucsrestaurator.hu

szakértői szám: K 21-0240

Az építmény főbb adatai

azonosító: 5672

törzsszám: 2101

védettség: műemléki védelem

jelleg: építmény

név jellemző: mai

eredeti kategória: szakrális építmény

eredeti főtípus: templom

eredeti típus: r.k. templom

eredeti altípus: r.k. plébániatemplom

megye: Heves

helység: Gyöngyös

cím: Fő tér Szent Bertalan utca

helyrajzi szám: 2038

település KSH kódja: 5236

állapot: Jó

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Az epitáfium fontosabb méretei

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Kártérkép

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Az elvégzett beavatkozások

Tisztítás

A restaurálás során mechanikus kézi tisztítással történt a szennyeződések eltávolítása, vegyszeres tisztítás nem került alkalmazásra. A restaurátori tervben megfogalmazott elveket figyelembe vette a kivitelező, mely szerint semmiképpen nem lehetett cél a felületi szennyeződések 100 %-os eltávolítása, hiszen ez már a kőanyag felületi roncsolódását is előidézi, így ezzel a „humánus” módszerrel megőrizhetők még az eredeti felületek minden apróbb eleme, vállalva, hogy a restaurálandó kőanyag felülete csekély százalékban szennyezett marad, ezzel elkerülve a visszafordíthatatlan „túltisztítást”. Különösen nagy figyelmet kellett fordítani a festett felületek tisztítására, törekedni kellett arra, hogy a festékréteg ne sérüljön.

Állványozás, a munkaterület környezetének védelme

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Kiegészítések

A választópárkány hiányának pótlására színre kevert ms76 ragasztót választott a kivitelező, mely megkeményedését követően viaszos felületbevonóval lett kezelve.

A sérülések 100 %-os eltüntetése nem volt cél, a nagy zavaró hiányok pótlásán túl, a kőanyag hosszútávú megőrzése a legfontosabb.

A konzolok fölötti durva felületi sérülésekkel érintett területekről polírozással kerültek eltüntetésre a korábbi, durva beavatkozások nyomai.

Hiányzó párkányelem pótlása

Festés

A kőtisztítás során fontos szempont volt a meglévő festékrétegek megtartása.

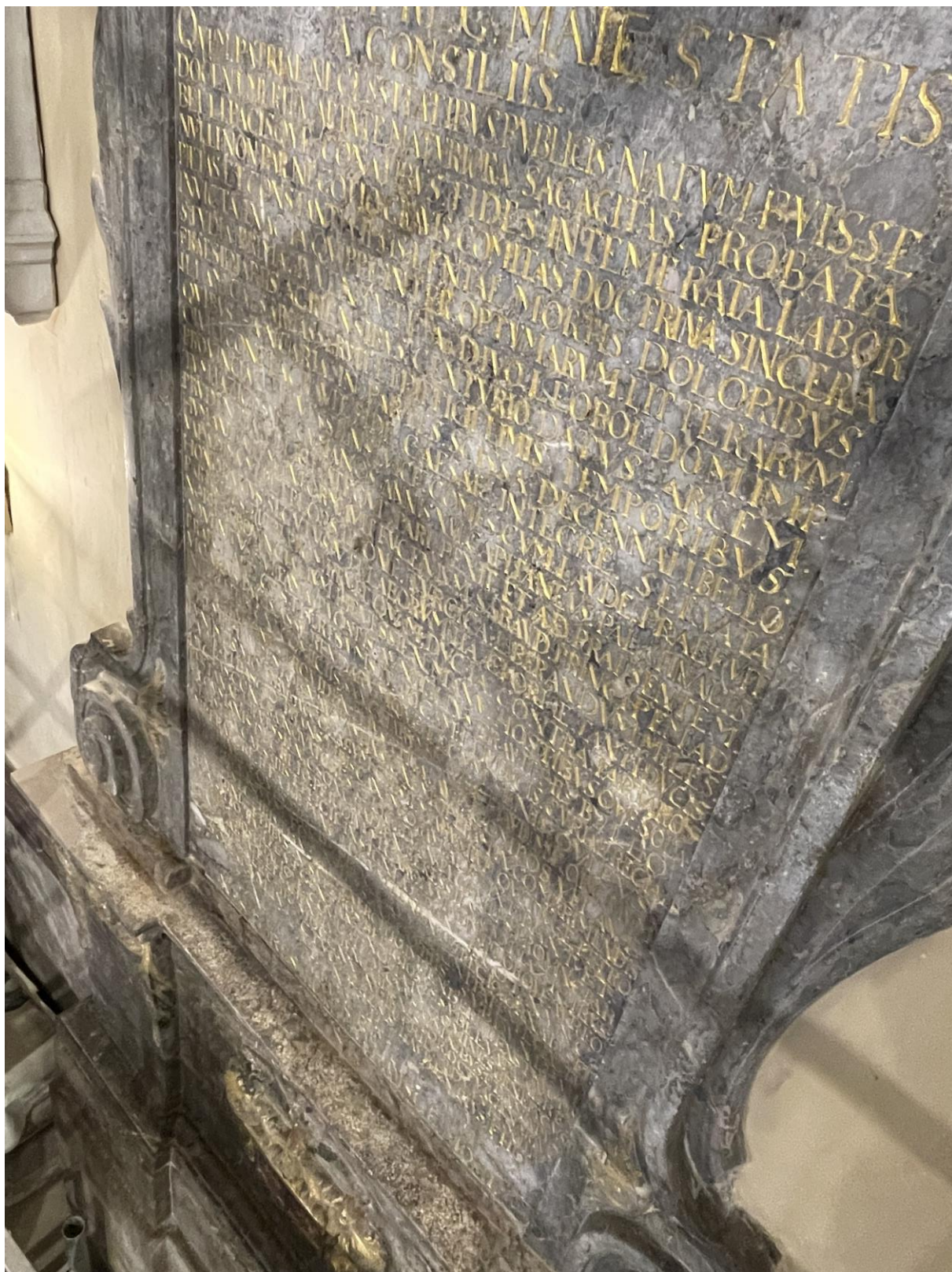
A betűk átfaragása kerülendő cél volt, viszont azok átfestésre kerültek.

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Betűk festése

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

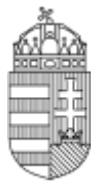
Betűk festése

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Restaurálás utáni állapot

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

HEVES MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyintéző szervezeti egység:

Hatósági Főosztály Építésügyi és

Örökségvédelmi Osztálya

Iktatószám: HE/EOFE/1912-
2/2021 ÉTDR azonosító: 202100060136
ÉTDR iratazonosító: IR-
000322296/2021 Műemléki törzsszám:
M 2101 [5672];
M 2102 [5674]
MK 2082 [27228];
MK 2093 [27256];
MK 9340 [5704];
NyMÉ 2103 [5673]
Régészeti azonosító: 48859;
49695 Ügyintéző: Szőnyi
Judit
Telefonszám: +36 36 482-915

Tárgy: 3200 Gyöngyös, Fő tér 1., 2038 hrsz.-ú ingatlanon „Szent Bertalan templomban található Orczy István építárium” kőrestaurálási munkáira - örökségvédelmi engedély

Határozat

A Gyöngyösi Városszépítő és Védő Egyesület (3200 Gyöngyös, Fő tér 9., képviseli: Báryné Dr. Gál Edit) kérelmére indult örökségvédelmi eljárásban, a 3200 Gyöngyös, Fő tér 1., 2038 hrsz.-ú ingatlanon (műemléki törzsszám: 2101) lévő „Szent Bertalan templomban található Orczy István építárium” kőrestaurálási munkáira

örökségvédelmi engedélyt adok,

az alábbi kikötésekkel:

1. A restaurálás csak a szükséges és indokolt mértékben végezhető, a beavatkozás a műemléknek a

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

restaurálási tervben meghatározott részén túl nem terjedhet. A restaurátori beavatkozásnál tanúfelülettel kell biztosítani a későbbi kutatás lehetőségét.

2. A műemlék állapotát a restaurálás megkezdése előtti idő mellett a restaurálás folyamatában és utána is dokumentálni kell. A restaurálásról restaurálási naplót kell vezetni, amelyet a tevékenység megkezdésekor kell megnyitni.

3. Az örökségvédelmi engedély alapján végzett munkák befejezésére irányuló bejelentést a hatóság részére ÉTDR rendszeren a jelenlegi ÉTDR azonosító számon a befejezést követő 15 napon belül kell megtenni.

4. A restaurálás befejezését követő hatvan napon belül restaurálási dokumentációt kell készíteni, melyet a hatóság részére ÉTDR rendszeren a jelenlegi ÉTDR azonosító számon meg kell küldeni.

Kérelmező a restaurálási tevékenységet a határozathoz tartozó - és jóváhagyási záradékkal ellátott – Szűcs Katalin okleveles kőszobrász-restaurátor művész (szakértői száma: K 21-0240) által 2021. június hónapban dokumentált tervdokumentációnak megfelelően végeztetheti.

Felhívom az engedélyes figyelmét, hogy az örökségvédelmi engedély az építési tevékenységgel kapcsolatos polgári jogi igényt nem dönt el. Ezen engedély nem mentesíti a kérelmezőt a tevékenység megkezdéséhez az egyéb jogszabályokban előírt engedélyek, hozzájárulások vagy nyilatkozatok megszerzésének kötelezettsége alól.

Az engedély a határozat véglegessé válásától számított egy év után érvényét veszti, kivéve, ha az engedélyezett tevékenységet megkezdték, és két éven belül befejezését bejelentették. Az engedély a lejártá előtt benyújtott kérelemre egyszer két évvel meghosszabbítható.

Az engedélyben foglalt adatokban bekövetkezett változástól számított 15 napon belül hatóságomtól kérni kell az engedély módosítását. Az engedélyezettől eltérő munkát nem szabad végezni.

Az eljárás költségei a kérelmező ügyfelet nem terhelik, mivel teljes személyes illetékmentességben részesül. Az eljárás során egyéb eljárási költség nem keletkezett.

A határozat a közléssel válik véglegessé, ellene a **Miskolci Törvényszékhez** címzett közigazgatási jogvita eldöntése iránti kérelmet lehet előterjeszteni keresetlevél benyújtásával. **A keresetlevelet a Heves Megyei Kormányhivatalnál a felülvizsgálni kért döntés közlésétől számított 30 napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni.** Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (Eüsztv.) **9. § (1) bekezdésében meghatározott személyek az úrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás igénybevételével kötelesek benyújtani a keresetlevelet** a Heves Megyei Kormányhivatalnál. A keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya, de a felperes a halasztó hatály elrendelését azonnali jogvédelem iránti kérelemben kérheti a bíróságtól. A keresetlevél követelményeit a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 37. § tartalmazza. A felet illetékfeljegyzési jog illeti meg a közigazgatási bírósági eljárásban, erre figyelemmel az illetékfizetésre a bíróság kötelezése alapján kerül sor.

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

I n d o k o l á s

A Gyöngyösi Városszépítő és Védő Egyesület (3200 Gyöngyös, Fő tér 9., képviseli: Báryné Dr. Gál Edit) kérelme alapján a 3200 Gyöngyös, Fő tér 1., 2038 hrsz.-ú ingatlanon (műemléki törzsszám: 2101) lévő „Szent Bertalan templomban található Orczy István epitáfium” kőrestaurálási munkáira vonatkozóan eljárás indult hatóságomnál.

A kérelem és mellékleteinek áttanulmányozását követően megállapítottam, hogy a tárgyi eljárás a közhiteles örökségvédelmi nyilvántartás szerint a 2101 törzsszámú R. k. templom (Szent Bertalan) egyedileg védett műemléket; a 2102 törzsszámú Kőkereszt egyedileg védett műemléket; a 2082 törzsszámú Kereskedelmi Bank Székház ex-lege műemléki környezetét; a 2093 törzsszámú Jezsuita gimnázium (Pátzay János Zeneiskola) ex-lege műemléki környezetét; a 9340 törzsszámú Gyöngyös, a város belterületének műemléki környezetét; a 2103 törzsszámú Mária koronázása szobor nyilvántartott műemléki értéket; a 48859 azonosító számú Szent Bertalan templom régészeti lelőhelyet és a 49695 azonosító számú Szent Anna kápolna régészeti lelőhelyet érinti. A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet (továbbiakban: R1.) 60. § (3) bekezdés és a 63. § (3) bekezdés bc) alpontja szerint a tervezett munka az örökségvédelmi hatóság örökségvédelmi engedélyéhez kötött és restaurálási terv alapján végezhető.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (továbbiakban: Kötv.) 41. § (2) bekezdés, valamint a 43. § (1) bekezdés értelmében a műemlékeket épségben, jellegük megváltoztatása nélkül kell fenntartani. A fenntartási, jókarbantartási kötelezettség a műemlékek esetében a rendeltetésszerű használathoz szükséges műszaki állapot fenntartásán túlmenően kiterjed az azok sajátos értékeit képező építészeti, képző- és iparművészeti, valamint kertépítészeti alkotórészeire és tartozékaira, felszerelési tárgyaira. A műemlékeket a műemléki értékükhöz, jellegükhöz, történelmi jelentőségükhöz méltóan, a védett értékek veszélyeztetését kizáró módon kell használni, illetve hasznosítani

Fentiek teljesülése érdekében, valamint az R.1 60.§ (2), (4), (5) bekezdései, 67. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a 3. melléklet 7.2 pont előírásainak érvényesülése miatt, az engedélyt kikötésekkel adtam meg.

A kérelem elbírálása során, a benyújtott dokumentumokat áttanulmányozva, a helyszín ismeretében megállapítottam, hogy a tervezett restaurálási tevékenység a kikötések betartása mellett a műemlékvédelem érdekeit nem sérti.

Az eljárás során a kérelmező illetékmentességét al nyilatkozata alapján, valamint az illetékről szóló 1990. évi XCIII. Törvény (továbbiakban Itv.) alapján határoztam meg.

Hatáskörömet a R1. 3. § (1) bekezdés a) pontja, illetékességemet a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 86/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet 2.§ (1) bekezdése állapítja meg. A jogorvoslatról való tájékoztatást az Ákr. 112. §-a és 114.

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

§-a alapján adtam.

Eger, 2021. július 02.

dr. Pajtók Gábor, a Heves Megyei Kormányhivatalt vezető kormány megbízott nevében és megbízásából:

Juhász Péter

főosztályvezető
Építésügyi és Örökségvédelmi
Főosztály

Értesülnek:

1. Gyöngyösi Városszépítő és Védő Egyesület, kérelmező elektronikusán
2. Irattár

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Karbantartási utasítás

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM

karbantartási utasítása

A kőfaragványok felületén az éles-hegyes tárgyak könnyen sérülést okozhatnak, takarítás során kerülni kell mind a savas, mind a lúgos tisztítószeres használatát.

A felületükön nyomot hagy az olajos, zsíros, kormos szennyeződés. Csak fáradtságos munkával lehet eltávolítani a grafitceruza, golyóstoll vagy a filctoll nyomait, ezek használata kerülendő.

Pomáz, 2022. február 14.

SZÜCS ÉS TÁRSA
MŰVÉSZRESTAURÁTOR KFT
2013 Pomáz, Panoráma u. 5.
Adószám: 10902745-2-13
BB Rt. SZENTENDRE
10103874-14705843-00000008

Szűcs Katalin
okl. kőszobrász-restaurátor művész
ügyvezető
Műemléki szakértői szám: 21-0240
MRE kódszám: K3-540

A GYÖNGYÖSI SZENT BERTALAN TEMPLOMBAN TALÁLHATÓ ORCZY ISTVÁN EPITÁFIUM
KŐRESTAURÁTORI FELADATAINAK
MEGVALÓSULÁSI DOKUMENTÁCIÓJA

Restaurátori napló

Restaurátori napló
A Gyöngyösi Szent Bertalan Templomban található Orczi István
emlékmű
kőrestaurátori felújításáról

2022.11.25	Állványozás, fóliázás, a környezet letakarása, metchanikus kézi tisztítás
2022.01.26	Betűk tisztítása, festése, hiányzó párkányelem visszaépítésének elkezdése
2022.01.27	Az előző napi munkák folytatása
2022.01.28	A pótoltt párkányelem felületmegmunkálása, betűfestés, felületmegmunkálás, alapkő tisztítása
2022.01.29	A kőfelület fényezése, aranyozott felületeken az aranyozás felújítása, állványbontás, takarítás